

Latweeschu Awises.

No. 38.

Zettortdeenâ 22. September.

1866.

Uf ta grunts-rakita ir no Keiseriskas Majestetes
Pascha roklas rakstihits:

„Zo buhs isdarriht.“

Ijinskoje pillt, 11tâ Juni 1866tâ gaddâ.

Pikkumi

par lauschu labklahschanas ceriktehmu Nustruma
juhrmallas guberniju semneeku pagastôs.

A. Par labbibas-magasinahm.

§ 1. Katram pagastam wiomasak weenas magasi-
nas klehts wajjaga buht, kur ihpafchi jaglabba tas
labbibas krahjums, kas pagastam peederr. Magasinas
klehtei wajjaga til leelai buht, ka tur ee-eet til dauds
labbibas, zil pehz likkumeem (§ 2 ar wissu peellikkumu)
jafakrahj. Magasinas-klehtei pehz buhwes jabuht, zil
ween warr, stiprai pret ugguns un lai stahw tahdâ
weeta, kur no ugguns drohscha. Nedrihst buhweht
jaunas magasinas-klehtis no lohkeem, un nedrihst
tahdu juntu likt, kas ahtri aisdegg.

Peellikkums. Kursemmes gubernijâ gruntskungeem,
kas schê jo wairahf magasinas ehkas demuschî, — ja negribb
wairs to magasinas ehku pagastam wehleht, wajjaga buhwes
weetu jaunai magasina cerahdiht un tohs bakkus doht, zil
pee mubra ehkas gabbaleem wajjaga, kas no lohkeem taifami.

§ 2. Magasina ir pilna, kad til dauds fabehts,
ka us katre beidsamahs rewisiones wihrischka dwehse-
lei un us katre pagasta lohjekli, kas sawas fennajas kahr-

tas rehtes paturredams pagastâ usnemts (pag. liff. § 1
ar peelliff.), par tshetwertu rudsu waj kweeschu (puhru)
un pa pufstschetwertu waffareju labbibas rohnahs.

Peellikkums 1. Kad labbibas krahjums magasinâ
pehz teem fennejeem likkumeem, kas wairahf pawehleja, lee-
laks, ne ka schis § rahda, tad tas labbibas wairums nau
ja-isdalla teem pagasta lohjekleem, bet pehz pagasta weetneeku
pukka spreeduma japhrdohd un ta nauda japeeleef pee to
pagasta ihpafchu uskurra-wardas-krahjumu.

Peellikkums 2. Ja wajjadlba ihsteni rohnahs, gu-
bernators pehz pagasta weetneeku-pukka spreeduma un pehz
ufrangu teefas (pag. liff. § 32) raksta warr wehleht, ka kahdu
labbibas dallu, bet ne wairahf ne ka pufsi pahrdohd. Ze
schî nauda peeleekama pee pagasta uskurra-wardas-krahjuma.

§ 3. Tais pagastôs, kur tas labbibas krahjums,
waj tas naudas krahjums tai weeta (peelliff. 2 pee § 2)
wehl nau pilnigs, katrai rewisiones wihrischka dwehse-
lei un katrai pagasta lohjeklim, kas sawas fennejas
kahrts rehtes paturredams pagastâ usnemts, wajjaga
katru gaddu pa pufstschetweriku waj rudsu waj kwee-
schu un pa diwi garnizas waffareju labbibas pee maga-
sinas peebehht, lihds kamehr tas labbibas krahjums pehz
likkumeem (§ 2) pilnigs.

§ 4. Tam, kas no pagasta iset, nau wehlehts
kahdu magasinas labbibas dallu atrassihht. Bet kad
kahdi pagasti saweenojahs (pag. liff. § 2), tad arri pa-
gastu magasinu labbibas krahjumeem pehz pagastu lee-
luma jafa-eet lohpa.

Zaur scho likkumu nau aisseegts, ka weenam paga-
stam diwi waj wairahf magasinu ehkas, bet kikkai pa-

rahdihts, ka teem faweenoteem pagasteem wissu fcho magasinu labbiba kohpā peederr.

§ 5. Kad pehz § 4 faweenotu magasinu labbibas krahjums pehz faweenota pagasta lohzecku flaita wehl nau pilnigs, tad katrai pagasta dalkai, kas sennahf patte par pagastu bijuse, til tamehrt galwas labbibu jaberr, lihds kamehr tas labbibas krahjums, kas tai winnas magasinā bijis, pehz likkumeem pilnigs paleef pehz to lohzecku flaita, zil bijuschi preeksch pagastu faweenofchanas. Pehz fchi likkuma pagastam, kam magasina pilna un kas ar zittu nu faweenofahs, nau wairs jaberr pee faweenotahs magasinās pildifchanas.

§ 6. Pagasta-magasinas isleeneta labbiba ja-eesfenn no teem, kam leeneta. Ja fchee it pawissam nespehj atdoht, pagastam pascham ja-atberr, jo wiss pagasts pats galwotajs par to, ka labbibas parradi teef atdohti un ka magasinās labbiba katru gaddu teef fabehrta. Bet fchi pagasta-galwofchana tahlaki nesneeds ne kā lihds to diwi beidsamu gaddu parradeem. Par fenna-keem parradeem, ja tee ihstee parradneeki it ne mas nespehj atdoht, teem pagasta ammata wihreem, kas wehlejuschi tahdus parradus eekraht, ar sawu paschu mantu ja-atbild. Pagasta weetneeku pulkam pehz likkumeem ja-atbild, kad flaidri redsams, ka winfch pee labbibas leeneschanas bijis nebehdigis, tāpat usraugu teefai, kad nau usluhkojuse kā peenahfahs, waj magasina rittigi tohp waldita.

§ 7. Magasinās labbibas isleeneschanu pagasta weetneeku pulks lai wehle pehz fchi preekschrafsta:

- a) fehklai un usturram tikkai teem pagasta lohzeckleem irr brihw doht, kam ihsteni waijaga, un tikkai tif dauds, zil waijaga, un ne zittadi ne kā us prazentehm. Zil prazentes, to apspreesch pagasta weetneeku-pulks, bet pahri par feschchi prazentehm nau brihw nemt;
- b) to labbibu til tad drihft isleeneht, kad pagasta weetneeku-pulks ihpaschi katru reis to nospreedis; arri japeeminn pee wahrda, kahdeem pagasta lohzeckleem un zil katram leenchs. Pagasta wezzakam un preekschneekleem flaidri pehz scheem spreedumeem jadarra;
- c) labbibas parrads tulihst pirmā ruddeni no lauku augleem ja-atdohd un til tad, kad tas it pawissam newarr notikt, atdohschanu brihw kaweht lihds ohtram ruddenim;
- d) pee labbibas isleeneschanas waj preeksch fehklas waj preeksch usturra, pagasta waldibai jaluhko, ka wissas magasinās trihs zetturdalkas paleef neais-tiktas. Schim likkumam prettim darriht, usraugu teefa til us ihpaschu pagasta weetneeku-pulka luhg-fchanu warr wehleht.

§ 8. Usraugu teefahm katru ruddeni, kad wiss applauts, labbibas magasinu waijaga pahrmekleht, lai reds, waj wissi likkumi papilnam isdarriti.

Magasinās walditaji irraid pagasta wezzakee jeb preekschneeki, un pirmā rohka tee magasinās wihri. Tavehz wezzaka waj preekschneeku wehlefchanas magasinās wihri janemum un isdohd to magasinās labbibu, sinas teem dohd par to, ko darrijuschi un atbild tikkai par to, ka magasinās krahjums pehz mehra rittigs un ka graudi labbi; wezzakajs un preekschneeki atkal par to atbild, ka magasinās labbiba pehz pagasta weetneeku-pulka spreedumeem isdohia.

§ 9. Pagasta wezzakee un preekschneeki lihds ar teem magasinās wihreem katru gaddu pagasta weetneeku-pulkam rehkinumus atdohd par magasinās waldijumu. Tahm kummissionehm, kas irraid par semneeku leetahm, irr atwehlehts, lai usraugu teefahm un pagasta waldibahm pehz pag. liff. § 43 derrigu pamahzifchanu dohd par to, kahdā kahrtā magasina buhtu ja-atdarra, kahdōs laikōs magasinās labbiba buhtu japahrmaina, kad un kā japahrmehro, kahdā wihfē magasinās behrfchana un magasinās parradi japeedsenn, kā jawedd magasinās grahmatas un rehkinumi, kā magasinās sinas usraugu teefahm janodohd un par wehl zittahm leetahm, kas peederr pee magasinās waldifchanas.

B. Par pagasta lahdi.

§ 10. Katram pagastam fawa pagasta lahde. Geksch pagasta lahdes manta stahw, kas wissam pagastam peederr: flaidra nauda, naudas papihri un parradu raksti.

Peelikkums 1. Pagasta usturra naudas-krahjums (veeliff. 1 un 2 pee § 2) un nabbagu lahde, kahda ihpaschi Widjemmē un Zggaunusemmē rohnahs (Widf. semn. liff. gr. no 1860 § 540, Zgg. semn. liff. gr. no 1856 § 608) arri tikkai pagasta lahdes dalka un jawalda un japahrulhko pehz teem pascheem likkumeem kā ta pagasta lahde.

Peelikkums 2. Kur pagasti zaur usraugu teefas spreedumu faweenoti (pag. liff. § 2), pagasteem pascheem atwehlehts spreest, ka pagasta lahdes lai faweenō. Kad newarr fatikt weenā prahtā, tad usraugu teefa katru reis to leetu ihpaschi apspreedihs, kā karru reis irr bijus.

§ 11. Pee pagasta lahdes kriht un peederr:

- a) manta, kur tee mantineeki nau atrohnami, ko likkumi rahda;
- b) wissas strahpes naudas, kas zittur pehz likkumeem nekriht;
- c) wissa manta, ko zitti mirfchoht pagastam nowehl;
- d) tahs nodohfchanas, kas pehz likkumeem no 9. Juli 1863 par passchēm un bikketehm teef makfatas; beidsiht
- e) wissa zitta manta, ko pagasts eemantojis.

§ 12. Pagasta wezakee un preefschneeki pagasta lahdi walda pehz pagasta weetneeku-pulku spreedumeem, scheem pascheem rehkinumus atdohd katru gaddu un atbild par wissu pagasta lahdes fshadi, weenalga waj tihfchi, waj zaur neapghdibu notiffufi. Bes tam wehl usraugu teesai katru gaddu pagasta lahde japahrluhko (pag. liff. § 32).

§ 13. Pagasta lahde glabbajama drohschâ weetâ ar diwi atflehgham; weens flehdsamajs pagasta wezakeam, ohtrs weenam preefschneekam. Pagasta lahdes nauda janoleef waj walsts-bankâs, waj paschu Mustruma juhrmallas guberniju kredit-bankâs un billettês tad ja-eeraksta pagastu wahrdi, — waj japehrf walsts rentes papihri waj gubernijas ritterschafstes kredit-bankâs sandbrihfi, lai auglojahs.

§ 14. Pagasta lahdes nauda derr pagasta waijadsibahm un arri pagasta lohzeekem par palihdsibu zittam paleencht. Pagasta weetneeku-pulkam jaspreefch, waj nauda leenejama uf prazentehm, waj bes prazentehm. Bet kad ne tif ween pagasta naudas augtus, bet no pascha kapitala ko gribb isdohd un kad pagasta lahdi ar kahdu parradu gribb apgruhtinaht, tad pee pagastu weetneeku-pulku wehleschanas arri wehl usraugu teefas wehleschana waijadsiga. Kad usraugu teefa wehlejusti, tad ta wehleta nauda pehz waijadsibas ta isdohdama, kâ pagasta weetneeku-pulks no sewis ihpaschi to nolifs.

§ 15. Tahm kummissionehm, kas par semneeku leetahm, irr uswehlehts, lai usraugu teefahm un pagasta waldibahm pehz pag. liff. § 43 derrigu pamahzifchanu dohd par to, kâ jawedd pagasta lahdes grahmatas un rehkinumi, un par zittahm leetahm, kas peederr pee pagasta lahdes waldifchanas.

C. Par nabbagu un flimneeku apfchann un palaidnu nodohschannu pee darba.

§ 16. Katram pagastam jagahda par teem bahri neem, kam kohpeju nau, par teem atrasteem behrneem un par teem ueisanguscheem behrneem, kas nespehj strahdaht, tapat par wisseem teem pagasta lohzeekem, kas waj wezzuma waj flimmibas dehl paschi newarr maifi pelnitees, un kam nau ihsteneeku neds no wezzaku neds no behrnu puffes, kam peenahlahs un kas spehj winnus usturreht. Tapat pagastam jagahda par sawu nabbagu flimneeku kohpschannu un ahrstefchannu. Beidohd pagastam no sawa spehka arri ja-ayghda un ja-farga tee sawi lohzeeki, kas ahrprahtâ paliffufchi. Kad pagasts to nespehj, tad winnam brihw rakstu laist zaur usraugu teefu pee gubernatera, lai fchis spreefch, waj tee, kas ahrprahtâ, nau usnemmani gubernijas flim-

neeku-nammâ (Collegium der allgemeinen Fürsorge), waj par maksu, waj bes maksas.

Peelikkums. Nabbagu nekrufschu feewahm un nesanguscheem nekrufschu behrneem, kas wehl newarr maifi pelnitees, no saweem pagasteem jadabbuhn ruhme ar fittumu; ja mas, par septinu garnizu rudsu katru mehnesi katrai nekrufschu feewai un pa pufszetturtas garnizas rudsu katru mehnesi katram nekrufschu behrnem. Pagasta palizejai bes ta wehl jagahda, ka nekrufschu behrni pagasta floblâs bes maksas dabbuhn mahzitees, un ka tahm mahtehm pehz winnu wehleschanas labbi pahrstahwetaji tohp peedohti.

§ 17. Pagasta palizeja lai katru gaddu faraksta tohs pagasta nabbagus un flimneekus, kam palihdsibas waijaga un arri lai nospreefch pehz waijadsibas, zif katram palihdsibas janowehele. Schis raksts pagasta weetneeku-pulkam leekams preefschâ. lai pahrluhko un apstiprina. Ja pehz kahdam gribbetu waj masahf waj wairahf doht, ne kâ tai apstiprinatâ rakstâ apspreefts, tad pagasta weetneeku-pulkâ ihpascha wehleschana ja-iffuhdsahs.

§ 18. Tahm isdohschanahm, par ko pehz scho liffkumu § 16 pagastam jafinn, lai nemm, kas fanahf nabbagu lahdes, fur tahdas irraid, tad kas eenahf no teem semmes gabbaleem, ko pagasts saweem nabbageem par labbu waj pirzis waj rentejis, tad mihlestibas dahwanas, tad prazentes, kas par isleenetu magafinas labbibu eenahf (§ 7 a), tad wissu to, ko pagasta laudis katru gaddu beidsamâ fwehtdeenâ uf Wiffeleem (29to Septemeri) to wihru rohkâs, ko pagasta weetneeku-pulks preefsch tam ihpaschi iswehlejis, jamett beidsiht to naudû, ko ihpaschi preefsch nabbageem dohd no pagasta lahdes.

§ 19. Wiffi pagasta lohzeeki, kas darbu spehj darriht, bet kam palihdsiba no pagasta bijuse un bijis jadohd, tapat tee tahdi, kas diwi gaddu starpâ sawas pagasta nodohschanas jeb klausibas nau ispildijufchi, tee pagasta palizejai tohp nodohti, lai fchi ar winneem darra pehz sawa spehka.

Pagasta palizeja lai fchohs nodohd pagasta teesai un fchi spreedihs, ka winni janodohd uf kahdu laiku deenesti, waj par darbineekem, waj paschu pagastâ, waj pahrnawaddis, lai sawu parradu atstrahda.

D. Kâ jaglahbj ugguns-grehfi waj mahjâs waj meschôs, lihpanâs flimmibas un lohpu fehrghâs, kâ tee jaglahbj, kas rahdahs mirufchi, bet tomehr dsihwi.

§ 20. Wiffi liffkumi par fchihm leetahm, kas semneeku liffkumu grahmatas un kas peepafs pee jaunneem pagasta liffkumeem, paleef sawâ spehka.

Jannas sinnaš.

No Dubbelteem. Natti no 11. uf 12. Septemberi ap pulksten 1. weena Kreemu bohtneeka bohti prettim Dubbelku frohgam ugguns iszehkash. Kas Dubbeltos kahdu reisi bijis, kas sinn, ka pee mums weetahm ehkas tuwu klast zittas pee zittahm jabuhwetash; ta tad ugguns tuhliht fagrahba kaiminu juntuš un stundas laikā leelš plazzis stahweja pilnās leelšmās. Schmeblinga nammi, leelajš diweju tahschu frakteers (St. Petersburg), Schoeninga apteekis, Halbsguta nammi, Gussa nammi lihds ar Wischugina bohti taggad ka no semmes noflauziti; pelni ween tik kluffam kuhp un zits skurstens rahda uf debbesihm. Kad pehrn' ruddeni Deews Kungs muhsu zeemu ar leelo ugguns grehtu peemelleja, tad laudis tal nepalikka gudri; laj gan winnus stubbinaja un lubhsa, ka laj gahdasoht ugguns-sprizzes. — — lautini neklauzija un neklauzija: — — te nu attal labba mahziba klast! Deews sinn, waj nu klausihš un gahdahs?! — Zitti gan spreesch, ka gandrihš wissī nodegguschee namnu effoht bijuschī ugguns beedriba apdrohschinati, tad ja sprizzes gahdabt newajjagoht. Bet waj ugguns beedriba tewim arri apmaksahs wissas bailes un waj ispohtita mahjās weetina azzumikli attal irr ustaisita? Waj ugguns beedriba uf preekschu tahdās weetas pawissam weht usnemfees apdrohschinabt, kur ne kahdas ugguns-sprizzes nau? —

Zelgawā no 11. lihds 18. Septemberi ar koleera fehrgu faslimmuschi 46, mirruschi 23, isahrsteti 40. Pawissam lihds schim faslimmuschi 402, no kurreem 224 mirruschi, 155 isahrsteti un 23 palikkuschī ahrstefchanā.

Behterburgā leelas gohda deenas gaidamas, prohti, frohnamantineeka augstas bruhtes atnahkschana. Keisers irr pawehleschanu isdewis, ar kahdu gohdu to lai sagaida. Brants wissā Keisera familija prettim un tad weddihs prinzeffi Dagmari no Behtermuschas uf Zarfschoje-Selo. No pilsehtas puffes kahdi 10 tuhkt rubl. famesti, laj uggunes un preeki jo brangi isdoh tohs.

Zaur Karakosowu bij lihdsi eewaldsinahs kahds dakteris ar wahrdu Kobilins. Slepawa bij kumissione teizis, ka schis dakteris gar wissu to launu darbu sinnašis un gipti schim dewis, laj sakerts warretu patš few gallu darritees. Kumissione to leetu smalki ismekledama atradda, ka wiš melli un irr Kobilinu walkā laiduse.

Behterburgā 1mā Septemberi walšs-bankā attal islohsetas tahs 5 procentu parradu-grahmatas, tadeht nu arri muhsu awischu lassitajeem dohdam sinnaht,

kahdas billetes un nummuri scho reisi winnejuschi un zil winnejuschi.

Serija	9437	Nr. 25	f. rub.	200000	Serija	11913	Nr. 25	f. rub.	75000
"	12151	" 18	"	8000	"	16688	" 10	"	40000
"	8904	" 49	"	8000	"	8821	" 8	"	10000
"	853	" 44	"	5000	"	5652	" 21	"	10000
"	6153	" 9	"	5000	"	13096	" 25	"	10000
"	931	" 21	"	5000	"	5401	" 44	"	8000
"	17204	" 14	"	5000	"	1998	" 30	"	8000
"	18478	" 10	"	5000	"	15104	" 21	"	8000
"	19609	" 32	"	5000	"	12966	" 43	"	5000

Tahs zittas billetes warr buht uf preekschu dabbusim isfluudinabt. —

Verlihuēs eedshwotajeem deewšgan jaunkumu, ko isstattitees karraspehku sagaidoht. Wissas eelas, zaur kurrām regimentes gahjuschas, un lohgi lihds pat skurstoneem ais zilwekeem mudscheht mudschejuschi. Wissusklaistakahs meitenes baltās drehbēs ar mihligu apfweizinaschanu uswarretajus fanehmuschas. Bet tad ta bijis darba, kamehr skurkus dabbususchī apmeerinaht; katra gribbejuse smulko rindē stahweht, dascha pee meldechanahs sawa gihmja bilditi lihds suhtijuse, laj kungi paschi reds, waj schi nau sklaista. Bet peetizis arri deewšgan behdigu gihmju ko redseht. Zil daschi wezzaki, zil dascha laulata draudšene, zil dascha bruhte ar assarahm azzis uf katra wihreem kuhkojuschi, sinnadami, ka tee wairs tur pulkā nau, ko sirds tik karsti mihleja. Zil dasch mahjās pahrnahzis atrohd tuhkschu weetinu; seema un behrni no koleera fehrgas aisgrahbti. Tumsai mettotees wiš pilsehts sklaistakajās uggunēs sahjis laistitees. Ko kars spehjis, to aisdehtis un puschkojis. Pee dascha kurpneeka lohga warrejis lassihht: „Kas nu mums kaitehs, kurpneekem, kur tā proht Bruhschi ahdas gehreht?“ Arri paschu Benedeki dalch ar sawu perschinu panerrojis.

Rehnisch pabeigtam karram par gohdu schehlastibas grahmatu islaidis. Wissam karraspeklam par peeminu taps gohda kusti isdalliti. Ar Sakschu kchninu nu irr meers faderrehts; Bruhschu saldati, kas tur wehl bij, Oktober mehnesi nahks atpakkal. Kaffeles kurfiršs irr no Stettines aisbrauzis, buhschoht uf Schweizi eet. Laj eet!

Antwerpenes ohstā 12to September waffarā kahdā kuggē ugguns iszehlees un drihš aisgrahbis eelas wahtes, ta ka no dshschanas newarrejuschi ne dohmaht. Deewa schehlastiba, ka wehl tee zilweki, kas uf kugges bijuschī, spehjuschi isglahbtees. Degguschas uf reisi kahdas 130 wahtes afmina eelas, kahdas 90 muzzas darwas. Tad ta ugguns! Bijis gan ko redseht, bet deewšgan arri ko behdatees.

Brahgā no farra laika wehl daschas Bruhschu mantas bij atlikkuschahs: daudi zigarru, kapijas un labbibas; to nu wissu negribboht weht atpakkal, bet turpat uf uhtropa pahrdohdoht. Gesahkumā gahjis it

labbi; nabbaga mihreki bijuschi lohti preezigi, ka scho to dabbuhn lehti nopirktees; bet drihs baggati uskupfchas sabedrojuschees un nabbadsinus nebmufchees pahrschliht. Sakluschi fautes; zitti us zella nostahjuschees krittuschi Pruhfchu labbibas weddejeem wirsu, usgreesjuschi maisus un sagguschi un laupijuschi fo ipehdami. Polizejai gan bijis leels kauns, ka Bee-meeschchi til mas gohda proht pret swescheem, bet fo laj darra?

Varihse. Greeku kchniusch Napoleona deklinam augtu gohda frustu etsuhitjis.

Turkam it flitti ap sirdi, jo karraspehtam pret Krehteescheem nelabbi gahjis; kahdi 3000 Turki palikfuschchi gullam.

Mechikas keiseram, ka stahsta, kuhfchoht drihs no Amerikas janahf atpakkaf. Gfoht ne jenn ar juh-ras telegrafu garu grahamatu schurp laidis fawai laulatai draudfenet. Sinna malfajuse kahdus 20 tuhft. rublus. — Bet waj tad baggatee ween ta naudu fteesch? —

No **Illustes.** Muhju meestina leela un breesmiga nelaiame notikfufe zaur ugguns grehku. Tai nakti no 17. us 18. Augusta mehnescha deenu, ap paschu pujsnakti ugguns zehlahs, ka zaur teefas ismekleschanu peerahdihts, zaur leelu palaischanu; jo diwi kasaki un weens mahjupuisis ar deggo schahm pihpehm effoht apgulluschees feena-schuhni, kas turvu klahf pee pasta namma. Tuhliht schis name sahjis degt un leesmas no stipri puhsdama wehja dsihtas brihscham us weenas brihscham us ohtru eelas pussi nonestas. Ta par ihju laiku 11 nammi pee paschas eelas un bes teem wehl 29 masaki ehrbergi un zittas ehlas irr aiddegguschahs. Laudis no pirna dsikka meega istrekti, zitti bes apgehrba tiffai dsihwibu ween glahbuschi, zitti gan puhlejuschees no sawahm mantahm fo israut; bet pa welti. Ugguns leesmas til ahtri un breesmigi pahnehmuschahs, ka glahbschanas ne kahdas nebij. Ar leelahm mohlahm, kad zitti laudis no pascha meestina un no semnehm peeskrehja, ugguni til tabli warreja sawaldihf, ka tahlahf wis negahja. Bet af kahdu pohstu tas bij padarrijis! 36 familijas, gan Lutteri, gan Kattoli, gan Kreewi, gan arri schihdi, bij gluschi nodegguschas, un ka nupat schigadda plaujamu bij sawos schuhndes sawahkuschi, lihds ar scheem arri wissa maife un barriba schim gaddam pagallam. Leela pufse no scheem irr nabbaga laudis, kas taggad ne ween bes pajumta, bet arri bes apgehrba un maifes!

Skahde irr no teefas aprehinata lihds 33,993 rubl. — Kristigs lassitajs, kas tu par scho grubtu nelaimi lassu, patejees ne ween Deeam, kas tew no tahda grubta flohga irr pasargajis, bet eewehro, ka tas

Kungs tewi ihwaschi schinni gadda no jauna irr sweshitjis. Waj schi Deema sweshitiba lai irr tiffai preeksch tewi ween? Waj tu sem pajumta sehshoht, gan sawu maisiti ehdoht negribbi peeminneht tohs, kas par pahri skundahm bes pajumta, bes maisites, bes drehbehm palikfuschchi? Zehkaba grahamata usschkir 2. nodallu un lassu no 14 lihds 16 pantiuam schobs wahrdu: Ko tas palihds, manni brahki, ja kas fakka, ka winnam tizziba irr, bet darbi winnam nau. Bet ja kahds brahlis jeb mahja plikki buhtu un teem deenischka pahritf schana truhktu un kahds no juns us teem sassitu: cita ar meeru, sildaitees un pachdeetees; bet juhs teem nedohtu, kas tai meesai wajjadjigs, — ko tas palihds? Medsi, mihlais lassitajs, ar scheem raksteem wiffi tee nabbaga Illustes nodegguschee pee tewis nahf un tewis luhdsahs — waj tu winnus tufschus atraidisi? Kahda tad tawa tizziba buhs? — Wiffi, kas scho nabbadsiuu luhgschanas gribb paklausihf, lai kad zittabi nesinn, pee-eet pee saweem mahjitajeem, kas labpraht if katru mihlestibas-dahwanu aissubtihis us Illustu waj pee pilskunga Lisander waj aprinka-teefas preekschschdetaja Engelhart. Arri Janischewski kungs Latweeschu Awischu namma til labs buhs, taks dahwanas, ko winnam eedohs, peenemt un fur wajjaga nosubtiht. — Bet tu, mihlais lassitajs, kas tu gribbi muhsu luhgschanas paklausihf, eewehro, ka tas Kungs tew gribb baggati atmakjaht, fo schelodams darii teem nelaimigeem par labbu; jo tas labprahtigs deweis tam Kungam patihf.

Grüner,

Sublates mahjitajs.

Ne fektina, bet meerä.

Latw. Awischu 36ta nummura kahds „rakstineeks“ gaukschi scheshlojahs par dascheem wahideem, kurrus muhsu Latw. Awises usgahjis un kas tam ne mas nebijuschi pa prahtam. Sinnam gan, ka wiffieem pa prahtam ne muhscham newarr isdarriht. Bet kad nu wihrs nahf, kas, ka pate nostahsta, jau labbu teefu pateizibas few zaur to eekrahjees, ka wainas zitteem usrahdijs — kas tad no tahda negribbehs fo mahjitees? Pateesi arri mehs gribbam.

Rakstineeks 32tro nummuri usschkibriis muhs jauta: „kapehz effoht rakstijuschi „Beemeri“ un ne wis Bee-meeschchi; waj nesinnoht, ka Latweeschdi tautas wahideem nepeeleechoht wis to peegallinaschanu „eris“ bet „etis“? Tai pascha lappä stahwoht „Italeeschdi“ un ne Italeri; kapehz tahdi raibumi?“ Ko laj atbildam? Pateesi arri mehs no sirds gaidam, ka weenadiba eeksch rakstischanas dauds mas raktohs. Bet kaut gan mehle kahrotu, newarr wis ahtraf pantu nei zept nei wahriht,

pirms wista isdehjuſe. Rakſtineekš pats apleezina, zif grubta leeta eſſoht, weenadibu, prohti labbu weenadibu panahkt. Ne weens wehl nau to pautu isdehjis, uſ kurra katrs wehletohš tuppeht un perreht. Cet mums wiſſeem kà zella wiſhreem; brauz weens paſſak ohtra; nau wiſ tee tee labbee, kaš pee kaut kaſhda frohga peeſtahjuſcheeš weenà muttè pſahpa; kam ruhp, taš tew laiſch garram, pilſehtš wehl taſlu. Kà tad nu lai brihnameeš par to, ka arri awiſchu rakſtitaji weenš ſchurpmaſ, ohtrš turpmaſ un weenadibaš wehl truhkt. Kà katrs awiſchu laſſitajš, kà arri rakſtineekš, gan buhš dſirdejiš, ka nelaiſka awiſchu apgabdatajam no darba ateimoht, ſpalwaš bij rohkà janemmi daſcheem jaunaſcem ſtrahdneeſeem, kaš it labbi ſinn, ka taſhdi wallodaš pratteji nau, kà nelaiſkiš. Katrs no ſawaš puſſeš ſneediš, zif ſpehdamaš, bet ne weenš wehl nee-drohfchinajahš, zitteem ſawu rakſtu gudribu uſſpeekt. Sinnam it labbi, ka zif daſch, kaš lihdi ar mums pee awiſchu lappinam publejahš, warrbuht arri pats rakſtineekš, tohti par ſaunu nemtu, kad winnu rakſtuš pehž ſawahm dohmahm pahrlabbotum. Daſch rai-bumš gan zaur to zekahš, bet gohdš Deewam, kà mannam, eet maſumà; warrbuht arri Beemeri drihš jaunòš ſahbakòš danzohš. Rakſtineekš taſlak' jauta: Kapehž Berlihni un Parihſi ar „h“ rakſtam? Nu redſeet! Eſſam kà rakſtijuſchi, kà Latweeſchu muttè ſchohš wahrduš iſſauz; neſchkeelejam ne maſ uſ Wahzu rakſtu, bet gribbejam laj katrs laſſitajš ſcho pilſehtu wahrduš iſſauz pareiſi un ne ſweſchadi. Rakſtineekš warrbuht gribb, laj „h“ no mahjahm iſſleekam un „i“ bohktabam jumtu ^ dohdam. Bet kaſhðš tur labbumš buhtu bijiš? — Nu, bet kapehž tad eſſoht rakſtijuſchi Annowere un ne Hannowere? wiſch praſſa. Abildefim ar winna paſcha wahrdeem: „Waj tad ihpaſchi taggad wallodaš pratteji to „h“ negribb iſmeſt laukà, tur tur wiſch negeld? Kapehž tad nu wehl to tur eeweſt, tur it ne kaſhdaš waijadſibaš nau?“ Salkteet paſchi, waj tur kaſhda waijadſiba „h“ eeweſt, tur Latweetiš to ne muſſcham neleekahš prohtam. Tahš nu wehl eſſoht maſaš wainaš. Waj daudi taſhdu bijiš, nedabbujam ſinnaht. Rakſtineekš mums ihſi atbild: negribboht pſaſchak' par maſahm leetahm run-naht, ſchim ruhyoht leelakaš wainaš. Wai Deewin! kaſhdaš tad tahš buhš? Rakſtineekam trihš wahrdi duſmaš aiſdewuſchi, tohš nu wiſch nemmahš ſpihdiſſi-naht, drihš aiſ aſteš kerdamaš, drihš ap kaſlu ſchnaug-damaš; praſſa tiſ, laj ſchim ko zeptu waj wahritu doh-doht. Chrmiga leeta! Lihdi ſchim mums wehl ne prahtà nebij ſchahweeš, ka kaſhðš no awiſchm gribb wallodu mahziteeš. Preekſch tam deeſgan zittu grahmātu un zittu wiſru. Awiſchu rakſtitajam nau wiſ wallaš ar weenu pa wallodaš ſaknu pagrabbu

raſnaht, tam jadohma: kà tu tiſ ſcho un to laſſitajeem gaiſchak' eeteiſſi. Nau wallaš rulleht, zif ilgi gribb; daſch wahrðš japeekerr, kaš kaſhdu wezzu mehli lauſa; „peeſleedamaš“ ween ne kurp neteek. Sinnamš wal-lodu nedrihkt ſajaukt un kaſtram wahrdam waijag' ſa-prohtamam buht. Bet kaš ſinn, waj muſſu wahrduš warreja ſapraſt? Mahž ſchurpmaſ tu pirma leela waina! Rakſtineekš rahjahš „kapehž rakſtoht guberſka un ne „guberna“, kurram wahrdam arri ſchiš eſſoht peebeedrojeeš? kaš tee eſſoht par jaunaš mohdeš wahr-deem: guberſka u. t. j. pr.“ Par to, ka waija, ne-gribbam ſaunoteeš, kà tad zittadi laj mahzahš? Bet kad nenogaida ne atbildu un nemmahš ar weiklu mutti teikt, ka ar taſhdeem wahrdeem, kurrus turklaht paſchi raddijuſchi, wallodu tiſ ſajauzoht, tad wiſſu pirms pateizameeš par to radditaju gohda wahrdu, bet ne-warram wiſ to pretti nemt, jo ne-eſſam iſpelnijuſchi. Reprohtam arri, kà rakſtineekš mahza „iſ wallodaš ſaknehm jaunuš wahrduš taiſiht un tad tiſ „pee ſa-winatteeš.“ Eſſam ſchohš wahrduš jau ſenn un daſchà apgabbalà Latweeſchu muttè atradduſchi un kad labbi paſlauſchinatu, warr buht paſcha rakſtineeka puſſè tee buhtu atrohdam. Sinnamš retš wahrðš wiſſur weenadi weddahš; gribbam gan tižzeht, ka „guberſka“ daſcham tiſ labbi neweddahš kà „guberna“; arri mums „guberna“ ſahkt labbaſ patikt. Bet waj tapehž jau kaſhðš warrehs wiſſaš wallodaš wahrda ſahkt teeſu ſpreekt un ſazziht: „ka Latweeſchu walloda taſhduš wahrduš ne maſ neatſiſt par ſaweem behrneem.“ — Rakſtineekš tew wehl angtaſ pakahpeeš ſauz: „ne muſſcham taſhdi wahrdi nau dſirderi.“ Zapraſſa, kurròš padebbefchòš tad wiſch ſehd, ka dohmajahš wiſſu ſinnohht un dſirdeht, kaš wirš ſemmes noteek? Wiſch atbild: „muſſu puſſè to ne weenš nepa-ſiſt.“ Ak tà!!! Bet laj nu buhtu puſſe kaſhda buh-dama, ſapraſt katra gribb; kaš ſinn waj warreja ſa-praſt? Zerram gan; kà pats rakſtineekš, kà arri zitti buhš ſapraſtuſchi. Kaš taš irr ſektiſch? wiſch jauta. Redſeet! par ſektinu Latweeſchi noſauz maſu kauſchanohš. Rakſtineekš ſakka, ka ſchim peeteekoht ar „kauſchanohš“. Mums ne. Kà Wahzeefcheem par kauſchyanu runnajoht daudi wahrdu pee rohkā (Schlacht, Gefecht, Treffen, Scharmügel), kà arri mums daſchadu wahrdu eewaijadſejahš. Negribbejam paſchi tuhdaſ raddiht, redſejam zif ſlikti zitteem ar raddiſchyanu bij iſdeweēš; nehnam labbaſ to wahrdu, kaš, kaut gan nebij tiſ jaukš, bet taſſchu jau ſenn Latweeſchu muttè dſirdamaš. Kaš to gribb „peeſleet“, taš laj eet, tur ſchirraš (no Wahzu „Geſchirr“), rikte (no „Gericht“) un daudi zitti jau ſtahw. Tapat ar wahrdu „geſan-teri“, kaš ſemmes waldineeku weetneekuš ſweſchàš ſemmèš noſihme. Sweſch wiſch nau wiſ un pee-

gallinafchanas dehl arri tam wehl nebuhs puppäs ja-leen, kamehr „apteeferis, meisteris, firohderis, ftriebweris“ un dauds zitti wehl faldä meerä miht. Slaids latweefchu wahrds mums arri mihlaks buhtu, bet waj tad allas muzza laj isteff, kamehr jaunu tappu dreija. Luchsam wallodas pratejus, laj mums labbu wahrdu isgahda, fo spehtum „peesawinatees“. Par to wahrdu „subtihts“, fo rakstineeks mums gribb eewehleht, pateizamees. Swehram gan, bet ne dohmaht nepildija swarru. Birnä kahrtä buhtu pawiffam pret wallodas liffkumeem, kad scho wahrdu tahdä gohdä zeltum; ohträ kahrtä subtiht warr dauds fo. Arri waldineeki scho to subtia un ne ween tahdus wihras, kahdus ar „gesanterä“ wahrdu gribbejam nosihmeht. Ee nu bij tahs leelaks wainas!

Bet laj nu buhs! Tatschu no firds pateizam rakstineekam par wiffu labbu firdi un ruhpeschanohs, fa walloda netaptu fajaukta. Luchsam, laj nedohma wis, fa gribbedami paschi gudraki buht, zitta labbu padohmu wehjä laischam. Pahrbandijam wiffu un kas labä, to paturrejam un par to fakkam pateizibu. Wehletohs, fa uf preefschu par labbu pamahzifchanu warretu wairak pateiftees.

J. Sakranowicz,

Dohbeles jaunatajs mahzitajs.

Benares pilsehts Rihta-Indijä.

Eä lä Schibdeem Jerusaleme un Muhamedanereem Meffa, täpat irr Indianereem Benares pilsehts

fwehhta un wehrä leekama weeta, fur neween leela andele, bet wiffada sinnafchana un flunste atrohdamä. Tur 1 tuhst. 500 pagodes (paganu deeweklu nammi) un moschees (Turku basnizas) ar smukkeem garreem tohrneem. Tur dsihwo pufs millions zilweka no wiffadahm tantahm un tizzibahm. Benere arri dsihwo dauds Indianeru leeklungi, kas sawu waldifchanu Angkeem wai nu zaur selku jeb schaujamo pulweri un lohdehm adewufchi un taggad bes behdahm un raisehm, no waldifchanas ammata neko nesinnadami, dsihwo un sawu meesu luttina un dwehfeli gribb schlihsst Ganges uppé masgadamees. Schis pilsehts lohti smukki taifihst pee Ganges uppes. Tur weetu weetahm lohti dahrgas treppes, pa kurrahm Indianeri tuhstfofcheem nokahpj uppé masgatees, tur pahtarus flaitiht jeb kad ne wairak, tad kahdu krusu peesmelt ar uhdenu. Indianeri tizz, fa tas, kas Benere mirstohht, tuhda pehz nahwes paradise nahloht, tadehl baggatee tur labprakt gribb dsihwoht un kad nahwe sohbu gallä, tad jau karris Indianeris tur gribbetu sché wirs semmes pehdigo reif azzis aistaiht. Wiswairak flawena irr Wischwasscha pagode un wezzu wezza swaigschnu apluhfchanas ehka. Tad wehl japeeminn kahds tohrnis, turra faules pulstena zeiers 10 ohlehtes garfch. Eä lä Wahsemme Nurnberge flaweta par tahdu pilsehtu, fur wiffadas spehles leetas no kohka un mahla taifa, täpat Indjä Benare.

J. R.

S l u d d i n a f c h a n a s.

No Kurfemmes Landschaftes ffohla-waldifchanas (Curatorium) tohy sinnamä darrihts, fa teem ja une-pleem, kas par Mahrtineem schinni gaddä Jrlawas ffohlä gribb usnenti tapt un ffohlmeisteru ammatä mahzitees, fa teem ne tiffai jau laikä preefsch 24to Oktoberi f. g. waj pascheem jeb zaur raksteem pee Jrlawas ffohla-waldifchanas japectezahs, bet fa arri 24tä Oktobera deenä no rihta pascheem Jrlawas ffohla-nammä ja-atnahk ar sawahm parahdifchanahm pee pahrbandifchanas, pehz fo tad winneem fazzihä, waj winnus pa schi gadda Mahrtineem warrehs usnemt jeb ne. Kurfch par wehla pectefsees, jeb nospreestä deenä patä ne-atnahks, tas schinni reifä wairä netaps usnemtä.

Drachenfels,

Jrlawas ffohla-preefschneezibas gohda-presidente.

Par wehrä liffchannu.

Wiffeem mubfu draugeem sinmanu darram, fa Anisin-pehrwes preefsch reh-schu-farfana, fillgana un filla pehrweschanas, täpat labbas lä arween, par 20 procentehm lehtakas waliffuschas. Pee mums arween arri irr dabbujams fofchinella jalwe un fofchinella pehrwe, preefsch pellehka, bruhna, filla, salka un dseltena pehrweschanas. Labbakohs sehwehlohzinns pahrdohdam par 6 rub. lasti. 1

A. un W. Wetterich,

pehrwju: un apteefera prezzu-bohde pee Pehtera basnizas, Ming-eelä Nr. 2.

No Istrumündes (Brantemuischas) muischas waldifchanas tohy sinnamä darrihts, fa sibé 26tä Septemperi f. g. taps firgu un lohpu tirkus notur-rehts. Teem, kas schenku-bohdes uf tirku gribb zelt, wajaga pascheem tabs patentes apgahdabt. 1

Istrumündé, 6tä Septemperi 1866.

(Nr. 25.) (S. B.)

Leel-Rundahles tirkos uf preefsch-deenahm irr wehlehts dschreenu pahrdohht wiffeem teem, kas paschi tabs preefsch tam wajjadfigas billetes apgahda un libdji panemm. 3

Lahnes dsintsmuischä, Dohrbes basnizas draudje, 30 werstes no Lee-pajas un 14 werstes no Nispattes, irraid pilnigas semneeku mahjas ar laufeem, plawahm, gannibahm un mescheem pahrdohdamas. Tabs lahtartes un norunnas warr dabbuht redseht Mas-Lahnes muischä. 2

Dstintä Missesmuischä warr libdji nahkameem Turgeem daschas mahjas dabbuht pirkt. Firzejeem japectezahs libdji Mahrtineem 1866 pee Misses 1 muischas waldifchanas.

Ribgas damp-kaulu-miltu fabrikis

semmes-fohpejeem sunamu darra, ka tee, kas libds schim nespehjuschi fawus laukus ar kaulu-milteem mehshobt, taggad twaifotus kaulu-miltus warr dab- buht un ka il latru apstelleschann schis fabrikis peenem un tublist isdarra. Sché wehl peeminn, ka lohti labbi irr, kad twaifotus kaulu-miltus ruddeni seemas sehjumeem vahrkaiša. Jo ká dandskabetigas isprohweschannas seezina, irr zaur kaulu-miltu pabrkaishchann ne ween us labbibas sehjumeem, bet arri us plawahm un sahles platscheem tee jankafee plahwumi panahkti.

Ribgá, tanní 2rá Septemeri 1866.

Karl Kr. Schmidt.

Ca engelischu magasibue

^{no}
H. Th. Thiefs,
Ribgá,

pahrdohd lohpa-, apauscha-, sirga- un strenges-
fehdes, arri rattina-dselles.

Jauna bohde.

Saweem mihleem draugeem un pasihstameem darru sinnamu, ka pats us fawu rohku esmu eetaisijis

apteefera-prezzu un pehrwju bohdi,
fur apfohlu turreht wiffulabbakahs prezzes par leh-
tako tirgu.

Adolf Wetterich,

(zittureij' Frey)

Sunder-eelá Nr. 16, Luzzawa mahjá, Ribgá. 4

No Emburgas frohna pagasta-teefas wiffi tee, lam kahdas taifnas parradu prassifchannas pee Jaun-Swirlanku Jatschu fainneela Jehkaba Narunow- ska buhtu, par furra mantu konkurse nospreesta, tohp usajinati, pee saude- schannas fawas teefas, libds 10to No- wemberi 1866 gadda ar fawahm peerahdischannahm pee schibs teefas pee- teiltees. 2

Emburgas frohna pagasta-teefá, tai 1má Septemeri 1866.

(Nr. 934.) Beefehdetajs: Jacobsohn.

(S. W.) Teejas-str.: G. Klingenberg.

Amerikaneeschu, engelischu un belgi- schu wahgu-smehre, pawiffam tibra no smiltim; sahbaflu-smehre, kas uhdeni nelaisch zauri, un ihstenuš finlandijas spitschfus, ká arri zittus spitschfus, pahrdohd us apgalwoschannu 1

G. Fromhold,

Ribgá, tatkueelá Nr. 10, fur selta palawo.

Desmit rubl. fudr.

pateizibas maksu sohla Ehdohles Plohju fainneeks tam, kas winnam skaidras sunas dohs par teem tai nafit no 16ta us 17to Augustu nosagteem sirgeem, prohti: 1) duli melns sirgs, 3 gaddus wezs, ar baltu swaigni peere, kreisa pakkakas kahja libds wehš balta un lab- bajas pakkakas kahjas nags balts, 30 rubl. wehrts; 2) tumšchi sils sirgs, 4 gaddus wezs, kahdus 30 rubl. fudr. wehrts; 3) farkan'lohs sirgs, 3 gaddus wezs, ar melnahm krehpehm un melnu asti, 25 rubl. f. wehrts. 2

Wasgajamas seemis
schu ahdas zindus, teizamu dishleia libni un daschadu wiflu sortes warr dabhuht Jelgawá, Skrihwera eelá, pret- tim Latweeschu basnijai pee 1

W. Strohl.

Ka billes tirgú par sirgeem un loh- peem itin masa tirgus-tulle taps nemta. 2

Weens jaunš zilweks, kas no Jelgawas giunastjuma skohlmeistereem Bahju un Kreemu wallodá un wehl zit- tás sunaschannas pahreahdichts, **melle derrigu wectu** waj nu pee kahda tur- riga fainneeka, waj kahdá miischá jeb arri kahdam skohlmeisterim par palibgu. Kas par winnu gribb skaidras sunas dabhuht, laj peeteizabs pee Latweeschu awischu apgahdataja 3

Th. Kupffer,

Jelgawá, Kattokeela, Nr. 19.

Behrit no laukteem, kas Jel- gawas skoblas apmekle, tohp eelsh kostes un labbas ujraudischannas nemti. Klabatkas sunas Jelgawá, pastes eelá Nr. 9, pee 2

madam Schmuljan.

Labbakahs Newkast-
lera smehdes afminu-ohgles, pirmabs iortes 13 libds 14 zellu belgischu dak- strinus un englischu ugguns-keegefus lehti pahrdohd 5

R. Marschüg un beedris,

Ribgá, Münz-eelá, Langerá naumá Nr. 11.

Beischu meestina Konstantinow- Woschka irr pallidhis tumšchi behrs sirgs, 5 gaddus wezs, no leela auguma, 80 rubl. wehrts, us peeri balta stribpa, us kreiso puffi sibme bes matteem un arri us preeschakajam kahdas schmes. Kas skaidru peerahdischannu dohs minmeta meestina bajnizkungam Kofuiczam, kas dabhuhs 10 rubulus pateizibas maksu. 2

Wihna pahrdohschana Ribgá.

Pilsehtá cenahsoht pa sabbo rohku, tai weeta fur zittureij bij semmes-wahrti im blakkam tai sahls-bohdei „pee atflehgas“ appalsch Karpowa namma atrohdsabs

Syra wihna-pagrabs,

fur par lehtako maksu warr dabhuht lab- bakohs un daschadakohs wihnus, arri schampaneri, rumu, arraku, konjaku, porteri u. t. pr. 3

Jauna grahmata.

Peo J. W. Steffenhagen un dehla nupat tappa gattawa un wiffas grahmata- bohdes Jelgawá, Ribgá, Leepaja un Kuldigá dabujama schi grahmata:

Dseefnu wainaks mihleem Lat- weeschu jaunnekeem un behrneem wihš par jaunu preeku. Ditra dakka.

Maksa 30 kap.

Atbildedams Awischu apgahdatajs: Th. Kupffer.

No jensures atwehsheds Jelgawá, 19. Septemeri 1866 gaddá. Nr. 132.

Druckahš pee J. W. Steffenhagen un dehla.